

China Blue

Achtergronden

.....

Regie: Micha X. Peled
Jaar: 2005
Duur: 86 minuten (lange versie), 52 minuten (korte versie)
Filmkeuring: Alle leeftijden

.....

China Blue

Inhoud

- 02 China
- 04 De geschiedenis van China
- 05 De eenkindpolitiek in China
- 05 Communisme
- 06 Dictatuur
- 06 De loonkosten van een kledingstuk
- 07 De Industriële Revolutie in Europa
- 08 De Universele Verklaring van de Rechten van de Mens
- 08 Het Verdrag inzake de Rechten van het Kind
- 09 Over Amnesty International en Movies that Matter
- 10 Colofon

China

De Chinezen werkten in aanloop van de Olympische spelen in 2008 hard om China op tijd 'klaar' te hebben voor deze Olympische Spelen. Stadions werden gebouwd of opgeknapt, hotels werden gerenoveerd en het leek soms wel of er in korte tijd hele nieuwbouwwijken verschenen in het Chinese straatbeeld. Maar al dit uiterlijke vertoon had ook een keerzijde, een hele negatieve zelfs. Zo moesten veel arbeiders onverantwoord hard en lang werken om de vele deadlines van hun overheid te halen. Ook moesten zo'n anderhalf tot twee miljoen Chinezen zelfs verplicht verhuizen om ruimte te maken voor de bouwprojecten. Kun je je dat voorstellen, dat de gemeente doodleuk komt vertellen dat je uit je huis moet omdat er een nieuw stadion gebouwd moet worden? En reken er maar niet op dat je dan een ander huis krijgt aangeboden, dat zoek je zelf maar uit!

Gedwongen verhuizing is niet het enige probleem waar veel Chinezen mee geconfronteerd werden én worden. Met grote regelmaat schendt de Chinese overheid mensenrechten. In 2007 hebben er volgens officiële cijfers 470 executies plaatsgevonden en 1870 vonnissen.

Het ware aantal is waarschijnlijk een stuk hoger. Mensenrechtenactivisten worden zonder proces opgepakt en vastgehouden. De Chinese overheid oefent een zeer strenge censuur uit op de media (radio, televisie en internet).

Al deze voorbeelden zijn 'directe' mensenrechtenschendingen door de Chinese overheid. Er zijn in China echter ook veel schendingen van mensenrechten doordat de overheid zich een houding aanmeet die dit mogelijk maakt. Één duidelijk voorbeeld hiervan zijn de zeer slechte werkomstandigheden van vele miljoenen arbeiders in (kleine) fabriekjes. Hierover gaat de documentaire 'China Blue' van Micha X. Peled.

Bronnen:

http://www.waarmaarraar.nl/pages/re/14539/Anderhalf_miljoen_Chinezen_dakloos_door_Spelen.html
<http://nl.wikipedia.org/wiki/Doodstraf>

China

Regeringsvorm: (Communistische) éénpartijstaat.

Hoofdstad: Beijing (Peking).

Inwoners: 1.321.851.888 (2007) inwoners.

Etnische samenstelling:

91,9 % Han-Chinezen

8,1 % Tibetanen, Zhuang, Uygur, Hui, Yi, Miao, Manchu, Mongolen, Buyi, Koreanen en andere minderheden

Voornaamste religies:

59 % Atheïsme (niet gelovig)

27 % Chinese religies (o.a. Taoïsme en Confucianisme)

3 % Boeddhisme

6 % Christendom

2 % Islam

2 % Animisme (het vereren van dieren en de natuur)

Officiële talen: Mandarijn, Kantonees, Wu, Hakka, Tibetaans en vele andere dialecten en talen.

Levensverwachting bij geboorte: 79,87 jaar

Aantal werklozen (schatting) in 2006: 14.000.000 / veertien miljoen.

Bronnen:

http://nl.wikipedia.org/wiki/Volksrepubliek_China,

http://www.vakbondsrechten.nl/dossierchina/China_heeft_veertien_miljoen_werklozen.asp

<http://www.zending.org/Landen/china/china.html>

De geschiedenis van China

.....

China is een land dat al sinds eeuwen tot de verbeelding van de westerse mens spreekt. Van de reizen van Marco Polo tot de mythe dat je de Chinese muur vanaf de maan zou kunnen zien. Wat veel mensen echter niet weten is dat China op dit moment een land in ontwikkeling is.

In 1949 nam de communistische partij na een felle burgeroorlog de macht in China over. Vanaf het moment veranderde China in een dictatuur, waarin de overheid de burgers zo veel mogelijk probeerde te beheersen. Zo besloot de leider van China, Mao Zedong, dat China haar industriële achterstand wel kon inhalen door boeren massaal in fabrieken aan het werk te zetten. In plaats van de gehoopte inhaalslag, kwam er een hongersnood waarbij ongeveer twintig tot dertig miljoen Chinezen stierven: er waren tenslotte niet genoeg boeren meer om voedsel te produceren.

In die tijd hadden de Chinezen vrijwel geen rechten meer. Eigen initiatieven van burgers werden met harde hand de kop ingedrukt. Alle mensen werden in dienst van de staat gesteld om zo voor iedereen gelijke welvaart te creëren. Boeren en ondernemers raakten dus hun eigen bedrijf kwijt en werden in dienst gesteld bij de overheid.

Met de dood van Mao Zedong in 1976 kwam er een verandering in China. De nieuwe partijleider, Deng Xiaoping, was niet zo streng communistisch als zijn voorganger. De Chinezen kregen beetje bij beetje wat meer van hun vrijheden terug. Een bekende uitspraak van Deng Xiaoping is "Het maakt niet uit of de kat wit of zwart is, als hij maar muizen vangt." Hiermee bedoelde Deng Xiaoping dat politieke voorkeur niet meer zo belangrijk was dat het de vooruitgang van China in de weg mocht staan.

De veranderingen die onder Deng Xiaoping zijn begonnen, zijn ook op dit moment nog steeds in volle gang. Stapje voor stapje wordt China een beetje democratischer en staat de Chinese overheid meer vrijheden toe.

.....

Zo was het in het China van Mao Zedong nog ondenkbaar dat een Chinees zijn eigen fabriekje zou beginnen, terwijl nu een groot deel van alle westerse spijkerbroeken juist in particuliere Chinese fabrieken wordt geproduceerd. De Chinese overheid neemt het echter nog steeds niet zo nauw met het handhaven van de universele rechten van de mens.

Zo bestaat de doodstraf nog steeds en lopen mensen nog steeds groot risico om slachtoffer te worden van verdwijning, marteling en onwettige detentie (=opsluiting). De vrijheid van meningsuiting staat ook nog steeds onder druk. De Chinese autoriteiten blijven informatiestromen streng controleren. Zij bepalen welke onderwerpen en welke nieuwsberichten mogen worden gepubliceerd en blokkeren nog steeds websites op basis van bepaalde woorden en onderwerpen.

Van vrijheid van godsdienst is nog geen sprake in China. Miljoenen mensen worden belemmerd in de vrije uitoefening van hun godsdienst. Duizenden zitten nog in gevangenschap, met een groot risico te worden gemarteld, vanwege het uitoefenen van hun godsdienst die niet goed gekeurd is door de staat. Falun-Gongbeoefenaars, Oeigoerse moslims, Tibetaanse boeddhisten en ondergrondse christelijke groeperingen behoren tot de groepen die het wredest worden vervolgd.

De autoriteiten gebruiken de door de VS geleide "oorlog tegen terrorisme" als excuus om etnische Oeigoeren, die vooral in de Oeigoerse autonome regio Xinjiang (XUAR) wonen, wreed te onderdrukken, met ernstige mensenrechtenschendingen tot gevolg. De vrijheid van godsdienst, van meningsuiting en van vereniging van Tibetanen is nog steeds ernstig beperkt.

Bron:
http://www.amnesty.nl/landen_jaarboek/33030

De eenkindpolitiek in China

Eén van de opvallendste misstanden in China is de eenkindpolitiek. De eenkindpolitiek is het beleid van de Chinese overheid om de groei van het aantal Chinezen te beperken. China voerde deze politiek in na de enorme groei van de bevolking na de Tweede Wereldoorlog. Deze sterke bevolkingsgroei trad op doordat de sterfte in China flink daalde, mede door nieuwe medicijnen en vooruitgang op medisch gebied.

De eenkindpolitiek legt wettelijk vast dat Chinezen niet meer dan één kind per koppel mogen krijgen. Er zijn wel uitzonderingen. Zo mogen boeren op het platteland wél twee kinderen hebben als hun oudste kind een meisje is (die volgens de regering niet zo hard kan werken op de boerderij).

Als gevolg van de eenkindpolitiek gaan veel ouders over tot abortus als de vrouw zwanger blijkt te zijn van een dochter. Een meisje kost in de Chinese maatschappij veel geld, onder meer omdat de ouders van een meisje een flinke bruidschat moeten betalen aan de ouders van de jongen waarmee ze trouwt. Deze bruidschatten zijn voor vele arme Chinezen niet te betalen, waardoor ze liever een jongen krijgen en waardoor veel jonge Chinese vrouwen uit geldgebrek niet kunnen trouwen. Een ander gevolg van de eenkindpolitiek is uiteraard dat er uiteindelijk veel meer Chinese mannen dan vrouwen zijn, omdat er veel minder meisjes dan jongens worden geboren.

Bron:
<http://nl.wikipedia.org/wiki/Eenkindpolitiek>

Communisme

Toen Mao Zedong aan de macht kwam, werd China onder zijn leiding een communistische staat. Communisme is vooral gebaseerd op de ideeën van Karl Marx (1818-1883). Volgens Marx zou uitbuiting van de arbeiders op den duur leiden tot een grote opstand. Tijdens deze opstand zouden de arbeiders de macht van de economische elite (fabriekseigenaren, grootgrondbezitters, handelaren et cetera) afnemen en zelf een nieuw bestuur creëren. Een bestuur waarbij het volk voor het volk regeert en de belangen van alle burgers gelijk zijn.

In theorie is communisme dus een politiek en economisch systeem waarin goederen (producten) en inkomens naar behoefte worden verdeeld. In theorie is er dus economische gelijkheid van de burgers: iedereen heeft even veel geld en goederen. Er zijn vele varianten van communisme geweest in de praktijk: leninisme, stalinisme, maoïsme, Cubaans communisme, eurocommunisme, enz. In de meeste gevallen stonden zij geen democratie toe. Leninisme en stalinisme streefden naar een 'dictatuur van het proletariaat'. Sommige historici menen dat de binnenlandse terreur van communistische staten sinds 1917 een relatief veel groter aantal dodelijke slachtoffers hebben geëist dan die in kapitalistische staten, inclusief het nazi-bewind. Alleen al in de Sovjet-Unie zou in de perioden van Lenin en Stalin (1917-1953) het dodental meer dan veertig miljoen zijn geweest.

Bron:
o.a. www.amnesty.nl/encyclopedie

Dictatuur

Een dictatuur is een regeringsvorm waarbij één persoon of partij alle macht in handen heeft. De greep van een dictator (of dictatoriale partij) op de samenleving is allesomvattend, van het beheersen van de kranten tot de rechtspraak en van het leger tot de post. Verzet wordt niet toegestaan en vaak met geweld de kop ingedrukt. Veel dictaturen besturen hun land niet op een wijze die het beste is voor de inwoners, maar op een wijze die het beste is voor de bestuurders. Mensenrechten worden vaak niet erkent en regelmatig geschonden. Vrijheden voor de burgers zijn er vrijwel niet. In de meeste dictaturen komen de machtshebbers niets te kort terwijl de bevolking lijdt.

De loonkosten van een kledingstuk

Bij het maken van een spijkerbroek komen natuurlijk meer kosten kijken dan alleen de loonkosten van de arbeiders. Toch is dit wel erg laag: ongeveer 1% van de winkelprijs van een kledingstuk komt ten goede aan de werknemer. Je betaalt ruwweg 42 keer meer aan de winst en reclame van het kledingmerk. Van alle bedrijven die bij de productie en verkoop betrokken zijn, hebben de kledingmerken de grootste winstmarges. Omdat zij ook de sterkste onderhandelingspositie hebben, is het voor hen het meest eenvoudig om bij te dragen aan verbeteringen bij de productie. Kledingmerken zijn steeds op zoek naar de fabriek die het goedkoopst produceert. Als de kledingfabriek hogere lonen voor kledingarbeiders doorberekent in de prijs van haar product, loopt het bedrijf mogelijk orders mis. Kledingfabrieken betalen vaak niet eens het wettelijk verplichte minimumloon, dat op zichzelf ook al onvoldoende is om van rond te kunnen komen. Kortom, de werkomstandigheden zijn vaak slecht in China. Er is sprake van kinderarbeid en er worden lange werkdagen gemaakt voor weinig geld.

Bron:
www.schonekleren.nl

De Industriële Revolutie in Europa

In China is snelle economische groei. Ook in Europa hebben we snelle economische groei gekend. Hoewel deze groei niet één op één vergelijkbaar is, zijn er wel enige overeenkomsten. Tegen het einde van de achttiende eeuw begon in Europa, eerst in Engeland en wat later op het Europese vasteland, de Industriële Revolutie. Met de opkomst van de stoommachines konden allerlei verschillende productieprocessen enorm worden versneld. Waar vroeger bijvoorbeeld katoen bij mensen thuis werd geweven, kon dit nu veel sneller en op veel grotere schaal met machines gebeuren. In een zeer hoog tempo kwamen de mensen op het platteland, die daarvoor hun geld voornamelijk verdienden op de boerderij en met het weven van katoen en vergelijkbare arbeid, zonder werk te zitten. Omdat er voor hen op het platteland nu geen werk meer was, trokken zij massaal naar de steden.

Hierdoor hadden de fabriekseigenaren meer dan genoeg werknemers om hun fabrieken te vullen. Dit had echter ook vele nadelige gevolgen. De fabriekseigenaren konden zo gemakkelijk aan nieuwe arbeiders komen en hadden er geen problemen mee om werknemers die slecht presteerden of lastig waren te ontslaan. Wie protesteerde tegen de zeer slechte arbeidsomstandigheden of de lange werkdagen, kon vertrekken. Voor elke ontslagen werknemer stonden immers tien andere klaar om aan het werk te gaan. Dit had uiteraard zeer negatieve gevolgen voor de situatie van de arbeiders.

Vanwege het 'overaanbod' konden de fabriekseigenaren hen tegen een zeer laag loon laten werken. Dit had weer tot gevolg dat niet alleen de arbeiders zelf zo veel moesten werken, maar óók hun vrouwen en kinderen om voldoende geld te verdienen.

Bron:

http://nl.wikipedia.org/wiki/Industri%C3%ABle_Revolutie

<http://www.schooltv.nl/eigenwijzer/infoblok.jsp?infoblok=1464394#videofragment>

<http://www.entoen.nu/venster.aspx?id=32>

Pas toen de Europese overheden verschillende wetten invoerden om de arbeidsomstandigheden te verbeteren, begon de situatie te veranderen. Steeds meer doktoren én onderwijzers verkondigden dat het werk van de kinderen ongezond was én dat ze hierdoor niet voldoende opleiding kregen. Fabrieksdirecteuren begonnen hierdoor in te zien dat het verstandiger was om kinderen eerst de lagere school af te laten maken, zodat ze in ieder geval arbeiders hadden die konden lezen en schrijven. Tegelijkertijd kwamen er steeds geavanceerdere machines, zodat er minder 'werkhanden' nodig waren en begonnen de mensen langzamerhand genoeg te verdienen om hun kinderen niet te hoeven laten werken. Aan het einde van de negentiende eeuw kwam er in Nederland een wet die kinderarbeid verbood (het kindwetje van Van Houten in 1874) en één die kinderen verplichte onderwijs te volgen (de leerplichtwet van 1900).

Op deze manier kwam er dus eindelijk een verbod op kinderarbeid. Daarnaast werd er een minimumloon ingevoerd, kregen arbeiders het recht om te staken, werd er een maximum duur van een werkdag vastgesteld en werd het voor fabriekseigenaren verplicht om onder meer overuren uit te betalen. Zo kon uiteindelijk de westerse samenleving economisch groeien tot de huidige samenleving.

De Universele Verklaring van de Rechten van de Mens

De Universele Verklaring van de Rechten van de Mens is een verklaring die is aangenomen door de Algemene vergadering van de Verenigde Naties om de basisrechten van de mens te omschrijven. De verklaring regelt de rechten van ieder mens. De volledige tekst is te lezen op www.amnesty.nl/uvrm

1. Iedereen wordt vrij en met gelijke rechten geboren.
2. De mensenrechten gelden voor iedereen, waar ook ter wereld.
3. Je hebt recht op leven, op vrijheid en op veiligheid.
4. Slavernij is verboden.
5. Martelen is verboden.
6. Je hebt het recht om erkend te worden voor de wet.
7. De wet is voor iedereen gelijk en moet iedereen gelijke bescherming bieden.
8. Als je onrecht wordt aangedaan, heb je recht op bescherming.
9. Je mag niet zomaar worden opgesloten, of het land uitgezet.
10. Als je terecht moet staan, heb je recht op een eerlijke en openbare rechtszaak met een onafhankelijke rechter.
11. Je bent onschuldig tot het tegendeel is bewezen. Je daden kunnen niet achteraf strafbaar worden gesteld.
12. Je hebt recht op privacy en op bescherming van je goede naam.
13. Je mag je vrij verplaatsen in je eigen land. Je mag ieder land (ook je eigen) verlaten.
14. Je mag vluchten naar een ander land, als je mensenrechten worden bedreigd.
15. Je hebt recht op een nationaliteit.
16. Je mag trouwen met wie je wilt en een gezin stichten.
17. Je hebt recht op bezit, dat mag niemand zomaar van je afnemen.
18. Je mag je eigen godsdienst kiezen en daarnaar leven.
19. Je hebt het recht om uit te komen voor je eigen mening.
20. Je mag lid worden van een vereniging en een vereniging oprichten. Niemand mag je dwingen om bij een vereniging te horen.
21. Iedereen mag meedoen aan de verkiezingen voor het landsbestuur en zichzelf daarvoor verkiesbaar stellen. Het volk kiest de regering in democratische verkiezingen.

22. Je hebt recht op de economische, culturele en sociale voorzieningen in je land. Arme landen hebben recht op internationale hulp.
23. Je hebt recht op werk naar keuze, met een eerlijk loon. Je mag lid worden van een vakbond.
24. Je hebt recht op rust en vrije tijd.
25. Je hebt recht op genoeg inkomen om van te leven. Als je niet voor jezelf kunt zorgen, moet de overheid dat doen.
26. Je hebt recht op onderwijs.
27. Je hebt het recht om te genieten van kunst en cultuur.
28. Landen moeten ervoor zorgen dat de mensenrechten kunnen worden nageleefd.
29. Je hebt plichten om ervoor te zorgen dat de rechten van andere mensen kunnen worden nageleefd. De wetten in je land mogen niet in strijd zijn met de mensenrechten.
30. Geen van deze rechten mag worden misbruikt om de mensenrechten te vernietigen.

Het Verdrag inzake de Rechten van het Kind

In 1989 is het Internationale Verdrag inzake de Rechten van het Kind tot stand gekomen. In 2008 hadden bijna alle landen van de wereld, met uitzondering van Amerika en Somalië, dit verdrag ondertekend. Dit betekent dat alle kinderen recht op zorg, bescherming, gezondheidszorg en onderwijs hebben.

Amnesty International

Amnesty International is een internationale organisatie die zich inzet voor de mensenrechten. Over de hele wereld heeft Amnesty meer dan 2,8 miljoen leden en aanhangers. Het hoofdkantoor is in Londen. Daar worden gegevens van over de hele wereld verzameld en bereiden de medewerkers de internationale acties van Amnesty voor. In bijna honderd landen zijn er afdelingen van Amnesty International, ook in Nederland.

Amnesty International is onafhankelijk. Acties en onderzoek worden betaald door leden en mensen die geld geven. Amnesty wil geen subsidie van de overheid, want als je geld krijgt van de overheid is het minder makkelijk om die overheid te bekritisieren als dat nodig mocht zijn.

Amnesty International is onpartijdig. Dat wil zeggen dat het voor Amnesty niet uitmaakt in welk land de mensenrechten geschonden worden. Mensenrechten gelden voor iedereen. Als die rechten geschonden worden, door welke regering dan ook, dan voert Amnesty daar actie tegen. Het zou tenslotte erg ongeloofwaardig zijn wanneer je van het ene land wel wat zegt en in het andere geval doet of je neus bloedt.

Movies that Matter

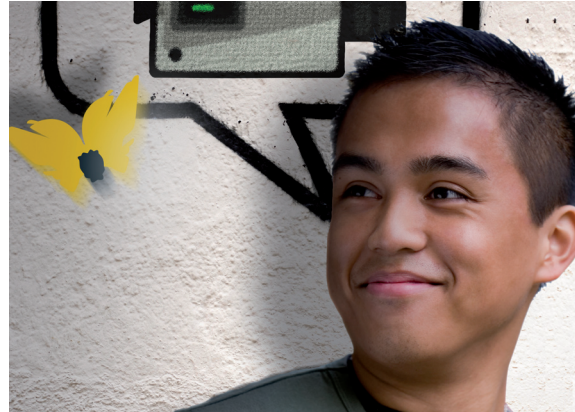

Movies that Matter is een internationaal expertisecentrum op het gebied van film en mensenrechten. Het organiseert het jaarlijkse Movies that Matter Festival en een maandelijks film- en debatprogramma in tien Nederlandse filmtheaters en speciale internationale vertoningen.

Movies that Matter is er ook voor scholen! Wij helpen docenten films uit te zoeken wanneer u specifieke onderwerpen op school wilt behandelen. Wij geven filmadvies voor verschillende niveaus en leeftijden, en helpen u de vertoning mogelijk te maken.

Movies that Matter @ school richt zich in eerste instantie op (alle niveaus van) het voortgezet onderwijs. Voor het primair onderwijs zijn enkele titels beschikbaar.

Colofon

Redactie

Sven Roozendaal en Elbert Mooij

Eindredactie

Sabrine Pouwels en Amnesty International

Vormgeving

SAZZA

DTP

Peter Manhoudt

Movies that Matter Educatie

Marcus Eshuis en Dennis Lahey (projectleider)

Movies that Matter

Postbus 1968

1000 BZ Amsterdam

www.moviesthatmatter.nl/educatie

tel. (020) 77 33 624

educatie@moviesthatmatter.nl

Stichting Movies that Matter wordt ondersteund door
Amnesty International, Stichting DOEN
en Hivos-NCDO Cultuurfonds.

